

GAZETA TRANSILVANIEI.

Apare în fiecare zi de lucru.

Abonamentul: pentru Austro-Ungaria pe an 24 cor., pe 1/2 an 12 cor., pe 1/4 an 6 cor. Pentru România şi streinătate pe an 40 franci, pe 1/2 an 20 franci, pe 1/4 an 10 franci. Număr de Duminică 8 franci pe an.

Redacţia,

Tipografia şi Administraţia:
BRAŞOV, PIAŢA MARE Nr. 30.
Telefon: Nr. 226.

Pentru Braşov cu dusul acasă pe an 24 cor., Fără dus acasă pe an 20 cor. pe 1/2 an 10 cor., pe 1/4 an 5 cor. Un număr 10 bani. Inserate: un şir şi un mic 20 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarif şi învalia. — Reclame pe pagina a 3-a un şir 20 bani.

Politică socială.

Este un fenomen cunoscut. De câte ori ajunge la rând câte un nou guvern feudal în Budapesta, fericita Ungară, se napădă de promisiuni, care de obicei sunt frumoase şi ademenitoare. Sacul de promisiuni al guvernului e în ţara noastră fără fund, ca sacul popii din poveste.

Între aceste ocupă un loc de frunte *reforme sociale*. Fiecare guvern face juruinţă în faţa parlamentului şi în faţa ţării, că are la suflet interesele poporului, interesele clasei muncitoare; arată de ce rele suferă aceasta clasă însemnată a ţării şi sfârşeşte cu declaraţii solemne, că va face totul pentru uşurarea sorţii muncitorilor, înşirând în pripă şi unele proiecte de legi politico-sociale.

Acesta e un clişeu, pe care îl vedem reeditat consecvent de câte ori îşi ocupă domnia câte un nou guvern de conţi, baroni şi gentry-i medievali scăpătaţi.

Dar tot aşa de consecvent urmează şi călcarea promisiunii, astfel, că trebuie să considerăm ca excepţie, dacă *parlamentul de clasă* al Ungariei, de 1—2 decenii încoace, a creat ceva nou, folositor pe terenul politico-social.

Din multe promisiuni abia guvernul coaliţiei a înjghebat o lege de folos pentru clasele muncitoare. Este instituţia de ajutorare a muncitorilor pentru caz de boală. Dar, după obicei, dispoziţiile legii au fost ticluite cu atâta superficialitate, încât scăderile ei trebuie îndreptate prin o nouă reformă.

Atâta s-a făcut de un deceniu pentru muncitori. De atunci guvernele iarăşi *n-au avut timp* să se ocupe cu legi de felul acesta şi tot asemenea aici camera. Abia zilele trecute a creat iarăşi ceva parlamentul nostru pe acest teren. A votat legea, prin care

se scutesc femeile de lucru de noapte în fabrici şi atelierele industriale. Deşi legea este defectuoasă, căci nu scuteşte în toţi ramii de activitate de lucru de noapte pe femei (d. e. la poştă şi telegrafie, la expediţiile ziarelor etc.) ea este o alcătuire politică-socială.

De acum însă trebuie să aşteptăm iarăşi câţiva ani — dacă acest sistem va mai dăinui — ca parlamentul să se mai ocupe cu astfel de chestiuni. Parlamentul „nu are vreme”, el e preocupat de altfel de chestiuni „vitale” pentru patrie, cum sunt reformele militare, apoi votare de bugete etc. iar miniştri cu edarea de ucizuri de maghiarizare şi îngrijirea să nu se surpe cumva dominaţiunea feudală.

Locul discuţiilor de interes pentru bunăstarea claselor muncitoare, îl vor lua ca de obicei discuţiile seci din dreptul public. De altfel parlamentele sistemului de azi nici nu se ocupă cu plăcere cu probleme sociale, cu reforme pentru îmbunătăţirea sorţii claselor muncitoare, pentru că ori ce inovaţie, orice încercare de îmbunătăţire în această direcţie o consideră ca un atentat contra privilegiilor claselor superioare, istorice.

Numai lumea sufragiului universal este capabilă a face reformele necesare pentru clasele inferioare ale ţării. Numai lumea sufragiului universal poate să ia măsurile necesare pentru a statonici între clasele sociale armonia atât de zdruncinată azi în patria noastră, prin egoismul şi volnicile clasei dominante.

Pentru aceasta avem dovezi eclatante în streinătate, în Germania, în Franţa, cari cu reformele sociale ne-au lăsat înapoi în o uriaşă depărtare. Dar să nu mergem aşa departe. Aci, în vecinătatea noastră şi în comunitate cu noi, este *Austria*. De 4 ani de când s-a introdus aici regimul

democratic, bazat pe sufragiul universal, parlamentul Austriei a creat reforme epocale în favoarea claselor muncitoare, întrecând în toate privinţele Ungaria. În decurs de mai multe decenii nu s-a făcut atâta în Austria pe terenul politic-social, cât în ultimii patru ani. Parlamentul poporului s-a validat pe deplin, atât în Austria, cât şi în celelalte ţări înaintate în cultură.

Este dovedit, că interesele fiecărei clase de cetăţeni mai bine sunt ocrotite şi promovate de reprezentanţii săi proprii. La noi clasa muncitoare nu are reprezentanţi în camera legislativă. Partea cea mai mare a cetăţenilor aparţine clasei productive, muncitoare, dar abia 10% din ei au drept de vot. Aceasta stare nu mai poate dăinui. Democratizarea ţării şi regimul sufragiului universal trebuie ca să vie, şi atunci în scurt timp se vor umplea lacunele de acum, se vor crea legi şi instituţii în adevar folositoare în viaţa socială, în loc de instituţiile sporadice şi defectuoase, ce le crează oare-cum în sală parlamentare feudale şi retrograde de azi.

La situaţie. Contele Khuen s'a prezentat ieri în audienţă la Majest. Sa în Viena şi a referat asupra situaţiei. După audienţă Khuen a conferit cu Aehrenthal.

Primministrul Khuen a făcut ieri în faţa câţiva ziarişti declaraţii interesante cu privire la situaţie. Premierul a zis, că e mulţumit cu raporturile politice. Guvernul e decis a ţine camera întrunită, până se vor vota reformele militare.

— E mare probabilitatea — a zis în urmă Khuen — că după acceptarea proiectelor militare să se pună la ordinea zilei proiectul reformei electorale.

Declaraţia aceasta se pare a fi zisă numai ca să imblânzească niţel opoziţia din cameră.

Partid imperial — pentru unitatea imperiului. „Kel. Ert.” anunţă următoarele:

O parte a ziaristicii vieneze se ocupă acum cu o chestie deosebită. Se vorbeşte, că aderenţii unităţii monarhiei, fie cetăţeni ungari sau austriaci, voiesc să înfiinţeze *partidul imperial*. Ideea aceasta, se vorbeşte, a lansat-o un „distins politician ungur” necunoscut, care de curând a scris un articol în revista „Österr. Rundschau” în care spune, că procedura militară e un nou pas în scopul despărţirii Monarhiei, deşi interesul monarhiei ar fi o monarhie puternică. Orice încercare, care intenţionează slăbirea puterii monarhiei, este un atac îndreptat în contra Ungariei şi mai ales în contra naţionalităţilor nemaghiare ale Ungariei. Drept aceea ar fi de dorit, ca aristocraţia austriacă să sprijinească interesele poporului faţă de gentry-li unguri.

Markgraful Trautmannsdorf folosind prilejul, că „un politician ungur” face astfel de declaraţii, a declarat şi el, că fiecare membru al aristocraţiei trebuie să lucreze în direcţia aceasta. Iar acum baronul Leopold Chlumetzky publică în numitul ziar un articol, în care se spun următoarele:

Dincoaci şi dincolo de Laita sunt mulţi, cari plănuiesc, cum ar putea fi apărută unitatea monarhiei faţă de tendinţele separatistice. Însă aderenţii ideii sunt răslăleşi. Drept aceea se arată trebuinţa înfiinţării unui partid imperial, care organizaţie nouă politică va trebui să se extindă nu numai asupra Austriei, ci şi asupra provinciilor anexate. Înfiinţarea acestui partid e cu atât mai actuală, fiindcă se apropie anul 1917, când separaţiunea economică a Ungariei de către Austria devine posibilă. Acesta ar însemna începutul sfârşitului monarhiei, dară în partidul imperial ar fi reprezentat viitorul monarhiei.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Astronomia şi astronomii.

Origina astronomiei se pierde în noaptea vremurilor; când omul şi-a dat socoteală pentru prima oară de ceea ce-l înconjoară, primul lucru care i-a atras atenţiunea a fost Soarele şi Luna, apoi frumoasa boltă înstelată cu nenumăratele şi variatele ei corpuri cereşti.

A contempla boltă cerească, nu înseamnă, bine înţeles, a face astronomie, după cum contemplând munţii şi văile, nu faci geologie; era deci nevoie ca omul să caute un mijloc de a studia astrele ştiinţifice.

D. Bigourdan, dela observatorul din Paris, într-una din ultimele sale scrieri, asupra evoluţiunii astronomiei, arată, că aritmetica şi geometria au fost necesare primilor oameni, ca să priceapă mişcările corpurilor cereşti, cum şi mişcarea aparentă a bolţii cereşti.

Astronomia ar fi deci a treia ştiinţă omenească în ce priveşte ordinea apariţiei ştiinţelor.

Cu cele mai neînsemnate noţiuni de aritmetică şi geometrie, omul a început să studieze boltă cerească. E mai probabil

însă, că astronomia şi geometria s'au dezvoltat paralel.

Bolta cerească impresionează şi azi pe oricine, se poate deci închipui cât de mult trebuie să fi impresionat ea pe oamenii antichităţii. De atunci şi până azi a rămas în sufletele multora, deosebirea cea mare ce există între cer şi pământ. Şi noi Românii avem expresiunea „ca cerul de Pământ”, când voim să exagerăm un contrast. — Era atât de greu să-şi închipuie cineva, că şi planeta noastră tot în cer se află şi că cerul ce-l vedem nu e decât un simplu efect de perspectivă!

După cum Pământul este locul oamenilor, tot aşa în vechime, Cerul era locul unor fiinţe superioare, fiinţe rele, sau bune, ca şi cele de pe pământ, iubitoare, sau răzbuţătoare, în orice caz, puternice şi cari ţineau în mâinile lor destinele omenirii pământeşti.

Nu ne ocupăm aci de astrologie, dar trebuie să amintim, că ghicirea soartei omeneşti în mişcările şi poziţiunile unora din obiectele cereşti a jucat un mare rol la începutul astronomiei, a fost crezută până târziu, în veacuri apropiate de noi şi ceva mai mult, există şi astăzi astrologi, cari abuzează de buna credinţă a celor cari nu cunosc astronomia, sau poate se înşeală pe ei înşişi.

Deşi strâns legată de această pseudo-

ştiinţă, astronomia tot făcea adevărate progrese. — În toate timpurile au existat oameni, cari au iubit cerul şi cari au observat astrele fără să se gândească la influenţa ce ar putea să aibă ele asupra omenirii planetei noastre.

Astronomia a fost cultivată din cele mai vechi timpuri de Chinezi, Chaldeenii, Indieni, Egipteni, apoi mai în urmă de Greci, cari transportară în cer întreaga lor mitologie. — Grecii însă iubeau prea mult speculaţiunile, ei nu se mulţumeau numai cu rezultatele exacte ale observaţiunilor. — Cu Hipparch se poate spune însă, că a început adevărata astronomie, Ptolomeu continuând apoi opera acestuia. — Arabii le datoreşte cerul foarte mult şi până la Copernic nu mai avem alţi astronomi mari decât ai lor.

Se descoperiseră în timpul acesta cu ajutorul unor instrumente foarte primitive multe fenomene astronomice interesante, se încercase să se măsoare distanţele Lunii şi Soarelui, se prevesteau eclipsele.

Dela Copernic încoace însă, astronomia a luat un avânt, pe care nu l-a întrecut până acum nici o altă ştiinţă. — După ce Copernic a sfârşit vechiul cer, arătând, că Pământul ce era socotit până atunci ca nemiscat, se învârtă în jurul său şi în jurul soarelui, a urmat Kepler, care a găsit legile după cari se învârtesc toate

planetele în jurul soarelui, apoi Galileu, care îndreptând cel dintâi luneta spre corpurile cereşti le-a văzut sub o altă înfăţişare. Columb a descoperit un continent, Galileu, cu mica lui lunetă a descoperit lumi nenumărate. — Newton s'a ivit şi toate mişcările corpurilor cereşti au fost explicate prin faimoasa ipoteză a gravitaţiunii universale, — iar Herschel, cu imensele lui telescoape a dat la lumină sute de mii de alţi sori, de nebuloase.

De atunci încoace, putem să spunem, că în astronomie s-au format două curente, reprezentate prin două mari clase de astronomi. — Unii, luându-se pe urma paşilor lui Newton, au aplicat ipoteza gravitaţiunii universale la toate corpurile cereşti, alţii, cu lunete şi telescoape au studiat suprafaţa soarelui, a lunii, a planetelor, au numărat stelele etc.

În timpul acesta înfloriseră nenumărate ştiinţe şi omul, pentru a le putea studia, stabilise graniţe bine definite între fiecare. Se ştia că astronomia avea nevoie de ştiinţele matematice şi în urmă oarecum de fizică, dar cu timpul, toate ştiinţele au venit să explice fenomenele astronomice ce se descopereau, iar astronomia, la rândul ei explica multe fenomene din domeniul celorlalte ştiinţe.

Abia de curând s-a convins omul, că în natură nu există ştiinţe, că toate im-

Dela adunarea din Orăștie.

— Discursuri. —

Dr. Vlad.

Vă mulțumesc fraților, pentru că ați răspuns la chemarea, ce vi-am făcut să veniți la această adunare de popor, căci prin aceasta arătați, că țineți la partidul, în al cărui nume v-am chemat, și ați venit chiar acum, când mai mult avem lipsă să ne arătăm solidari și prețuitori ai disciplinei de partid; eu nu înțeleg, că ai să te supui orbiș, căci libertatea de judecare a fiecărui membru al partidului se respectă, — accentuez numai că de disciplină este neapărată lipsă, cu atât mai mult, cu cât e lupta mai mare și mai grea, și că fără disciplină lupta nu se poate purta. Pentru aceea vă salut cu drag, ca pe unii ce prin atât de frumoasă participare, dați proba de disciplină.

Două lucruri mari frământă azi lumea la noi: votul universal și chestiile militare. Fiind vorba de modificarea legii militare, ar trebui să ne bucurăm, că ea ne aduce aceea ce partidul nostru de mult tot cere: reducerea serviciului militar la 2 ani, așadar o ușurare pentru feciorii noștri, dar nu ne putem bucura pentru cuvântul, că în același timp, când legea din vorbă ne aduce această ușurare pentru timpul de slujbă al feciorilor, ne aduce și sarcini nouă foarte grele materiale, și pe lângă asta aduce și o jignire a dreptului limbilor nemaghiare, care nu se vor mai respecta pe viitor nici în armată, cum s-ar cuveni și măcar cum se respectau până azi!

Intre reformele acestea militare și reforma legii de vot, este la noi o legătură strânsă. Lupta în jurul reformelor militare s-a început de partidele maghiare pe vremea lui Széll, când conducerea armatei a cerut urecare a contingentului militar. Atunci partidele maghiare au zis: nu dăm nimic decât să ne faci concesii de limbă în armată! Viena s-a împotrivit și a zis: Vreau să știu părerea grosului popoarelor din țară, de zic și ele tot așa ori nu. Iar ca să o pot ști asta, dați țării votul universal și lăsați ca dieta ce s-a alege pe temeiul legii de vot universal, să-și spună cuvântul în chestia aceasta! Conducătorii politicii maghiare dela noi văd însă în darea votului universal o primăjdie pentru viitoarea lor poziție, și au răspuns Vienei prin graiul coaliției: Bine, noi ne legăm să facem noua lege de vot, — căci, își ziceau, vom purta noi grije, ca ea să fie totuși cât mai mult posibil pe placul nostru! Și s-au pus să speculeze cum s-o facă așa, că și de schimbă legea de azi, să nu schimbe de fapt nimic în stările de azi! Și nu le ieșeau socotelile bine, căci nici după 4 ani de zile dela făgăduirea ei, cât au stat la guvern, n-au ajuns a pregăti legea din vorbă!

Noul guvern al lui Héderváry a luat și el în program acest punct, căci i-s-a cerut de Viena. Și poate și dorea să dea el votul universal țării, dar s-a alipit de odată de el cel mai vajnic dușman al votului universal, contele Tisza, cu care apoi și guvernul de acum e pe cale a face o cărnitură în drumul spre votul universal. Anume Héderváry înțeles cu Tisza zic acum: Haid să dăm Vienei ce demult ne cerea și pentru ce s-a pornit încordarea și hărta: sporirea armatei și noule sarcini pentru ea, ca în schimb să câștigăm mână liberă să facem legea de vot universal

asa, că numai vot universal să nu fie în ea! Ii împlinim cererea veche, numai să ne lase la putere și fără a da noi poporului aceea ce i-s-ar cădea!

Una însă s-o știe puternicii zilei: O țară nu se poate cârmui pe vecie contra voinței mulțimei! Că poporul a ajuns la cunoștința drepturilor ce i-se cuvin și știe, că și el înseamnă ceva în țară și fără de el țara nu poate fi cârmuită bine și spre bine!

De aceea v-am chemat fraților, la această adunare, ca să arătați că și poporul nostru e știutor de aceste drepturi ale sale și de însemnătatea sa, și în fața noulor alcătuirii să vă arătați dorința voastră, care nu poate fi alta, decât că, noi nu vom ca țara să fie cârmuită și acum tot ca înainte de 48 după voia nemeșilor numai, ci că poporul cere să se țină seamă de el și de voința lui, câtă vreme el cu jertfele lui susține această țară!

Salută în numele poporului din cercul Orăștiei pe d-nii Dr. Mihali, Dr. Măniu, Goldiș și ceilalți fruntași ai neamului, cari au alergat din depărtări la această adunare a Românilor orăștieni și-i asigură de alpierea poporului nostru de aici, care să știe supune intereselor superioare de partid, și-i urmează cu inimă bărbată.

Declară adunarea de deschisă.

Dr. T. Mihali.

A trecut, fraților, un an de când am fost iară aici la d-voastră, când în mijlocul unei adunări atât de însuflețite am candidat pe d-nul Dr. Vlad de deputat al acestui cerc. Câtă nădejde, câtă încredere aveam, cum eram de siguri de biruință! Dar furia și corupția guvernului și transfugii cari îl încurajau a se folosi de ori-ce mijloace pentru a ne răpune, și nici de ceva pertractări cu noi să nu stee, ne aduseră o dureroasă înfrângere! Din 30 candidați, abia am mai răzbătut în dietă 5 inși! Da deși numai 5, noi reprezentăm acolo tot poporul nostru românesc și v'am reprezentat bine, pe cât numai am putut! Noi am ridicat în lăuntrul dietei cuvânt pentru poporul românesc, iar d-voastră aici afară ați dat dovadă, că acest popor există și e la spațele noastre și luptă alături cu noi și împreună cu noi pentru drepturile la viață liberă! Și nădejdi bune legăm de lupta aceasta, că ea la înlăturarea dorințelor noastre are să ducă! Dar pentru a fi mai siguri de a ajunge mai curând și bine la această izbândă, de neapărată lipsă e, ca să ținem cu toții laolaltă, și în vailul acestei lupte grele, numai binele de obște să-l avem cu toții înaintea ochilor și nimenia să nu speculeze la bine și toloase personale, spre scăderea binelui de obște!

Când așa vom face, să va încredințați și guvernul țării, că el nu are trecere la poporul român, ci de voește a ajunge la ceva cu acest popor, trebuie să stea de vorbă cu conducerea lui! Iar conducătorii poporului i-au zis-o totdeauna și i-o vor zice și în viitor guvernului: «Mie ca singuratic nu-mi trebuie nimic dela tine! Dă tu poporului întreg ce i se cuvine! Și el va trebui să dea și transfugii lor nu vor mai număra nimic nici în ochii guvernului, cum nu număra în ai poporului, pe care vor să-l trădeze; ci vor ajunge a fi aceea ce zice Românul: de minune la lume!

Când noi vorbim azi în dietă, gu-

vernul zice: «Doar poporul vostru nu ține cu voi!» Ne-am zis: haid să mergem din nou în mijlocul poporului să vedem așa e cum noi știm, că e tot cu noi poporul, ori așa cum spune el, guvernul?

Când vedem această dragoste cu care ne încunjură poporul și aici ca și la Lugoj și pe aiurea, îndoită putere crește în inimile noastre și zic fraților mei conluptători: Înainte! Înainte buni ostași, căci poporul e tot cum îl știam: bun și bărbat și cu noi! Înainte! Și prindem putere nouă de luptă! Și când de pe masa asta simplă și săracă de brad, voiu alerga cu acceleratul spre strălucita casă a dietei din Pesta, cea toată aur și marmură, și pompă, voiu zice celor din aceea casă: Am fost în mijlocul poporului, și viu de acolo cu inima plină de convingerea tare, că pe voi vă țin în aceste jilțuri aurite numai puterea, dar pe noi dragostea poporului!

De 25 ani sunt membru al partidului național român și de 25 ani tot cerem votul universal pentru popor. Și credem, că azi a ajuns de-l cere și poporul maghiar alături cu noi, — căci iacă în alte țări s'a dat de mult.

Și când vedem că în Austria s'a dat deja și vedem ce efect minunat are acest vot pentru libera manifestare a voinței poporului, atunci zicem: Civilizația e la hotarele noastre! Nu mult va mai putea fi oprită să calce și peste hotarele noastre! Și ea va trece și la noi în țară, aducând aceleași stări mai bune, cu atât mai repede, cu cât mai bărbați și mai vrednici vom fi noi!

Iar vrednicia ni-o arătăm prin ținerea laolaltă cu frație. Azi însă se vorbește mult, că în partidul nostru ar fi o «criză». Nu e adevărat. Unanimitate de păreri n'a fost ea nici odată, totdeauna sunt și păreri deosebite, e firesc. Dar cei cu păreri deosebite trebuie să și-le supună majorității, dacă vor ca trebile neamului să meargă bine.

Nu zic eu, că comitetul partidului ar fi infalibil, dar aceea ce el a hotărât trebuie respectat și critica hotărârilor lui e la loc a se face în conferințele partidului, cărora e răspunzător comitetul. Când așa vom urma cu toții, mergând ca o armată bine rânduită și disciplinată, atunci și toate țintele pentru cari luptă partidul nostru spre fericirea întregului neam, ajută-ne-va D-zeu să le ajungem!

Externe.

Intervențiunea Germaniei în Maroc. Știri oficiale anunță că trupe germane în număr de 500 au debarcat alaltăieri la Agadir pe coasta Marocului. Deși ziarele germane spun că e vorba numai de «măsurile de precauțiune» pentru protejarea supușilor germani și a proprietăților germane, totuși acest demers al Germaniei este considerat ca o agravare a conflictului marocan.

Principele moștenitor Turc la Roma. Principele moștenitor al Turciei a sosit Duminecă dimineața cu suita sa la Roma și a fost primit în mod cordial de către regele la gară. La sosirea trenului s'a intonat imnul turcesc. Regele și principele s'au îmbrățișat de două ori în mod cordial și au trecut apoi în revistă compania de onoare. Primarul a exprimat

principelui salutările Romei. Ța dat onoruri de-alungul parcurului mea a salutat cu respect și a așezat rege și pe principe la intrarea în Principele a fost îndată primit în regină, care era înconjurată de doi Principele Jusuf Izedin, escortat sieri, s'a dus după amiază la Paedepue coroane pe mormintele reator Emanuel și Humbert. Apoi p expozițiunea de arte frumoase.

Turcia se înarmează. Ziarul află că ministerul de război otoman comandat la Creuzot 36 baterii de și la uzinele Krupp 3 baterii de 100 piese Maxim, câte-va obuziere, gere repede și 3.000 de revolvere, ofițeri.

Iubileul reuniunii femeilor române din I.

— INVITARE. —

Reuniunea femeilor române Brașov serbează împlinirea de ani dela înființarea întreprinderii de fete și invită cu stăruință la

Serbarea festivă a-

ce se va ținea, după participarea Sfeta Liturghie în biserica din Duminecă în 26 Iunie st. v. la 2 oare a. m. în sala cea mare a naziului român precum și la prăgătorul

Esamen teoretic și pract

al școalei de menaj și de îndrăcasnică, ce se va ținea Sâmbătă 25 Iunie st. v. la 3 oare p. m. localul internatului.

Expoziția lucrărilor de mână a țesăturilor executate de elevii deschisă, începând cu ziua de 20 Iunie st. v. până în 25 Iunie, sala școalelor primare de fete (Școala Șaguna).

Duminecă în 26 Iunie st. v. amiazi la 2 oare **Excursiune în țară.**

Comitetul

ȘTIRI.

— 21 Iunie

Domnii abonați ai foar noastre, cari nu și-au reînnoit abonamentul pe pătrarul al treil sunt rugați a-l reînnoi cât mai rând, cum și restanțierii sunt gați a-și achita abonamentul r tant, ca să nu li-se întrerupă reglata espedare a ziarului. Sp acest scop am alăturat la numărul din urmă avizuri postale.

Administrațiunea „Gazetei Transilvane”

părțile și subîmpărțile le-a făcut el singur pentru a-și ușura priceperea naturii.

Astăzi, vedem cu mirare, fizicieni și chimiști, cari fac cercetări astronomice, atașați pe la diferite Observatoare astronomice. Toate observatoarele mari au laboratoare de fizică — cuprinsul astronomiei s-a lărgit însă cu totul și azi se găsește în perioada diviziunii muncii. După cum veți găsi medici de ochi și de nas, de boale de stomac etc., tot astfel veți găsi astronomi, cari se ocupă numai de soare, ori numai de lună, astronomi cari nu se uită în viața lor printr-o lunetă, dar cari descoper planete ce nu se văd cu ochii liberi, și aceasta numai prin calcul.

E absolut necesar deci, înainte de a intra în studiul astronomiei, de a vedea cari sunt ramurile ei.

Cea mai logică împărțire, ni-se pare aceea, pe care o face Young în scrierea sa celebră intitulată *General Astronomy*, care e consultată și de astronomi și de amatori astronomi, dar care din păcate nu a fost încă tradusă în limba franceză, sau în cea germană.

După Young deci, astronomia cuprinde următoarele ramuri:

1) *Astronomia descriptivă*, care se

ocupă cu simpla descriere a faptelor și a principiilor astronomice.

Această parte a astronomiei este de obicei aceea, care se pune la îndemână tuturor celor cari vor să cunoască cerul.

2) *Astronomia sferică* se ocupă cu cercetarea dimensiunilor și distanțelor corpurilor cerești.

Trebuie să adăugăm, că astronomia sferică, cel puțin în generalitățile ei, e absolut necesară amatorilor astronomi, cari cu ajutorul câtorva formule și a unei mici table de logaritmi, pot să rezolve o mulțime de probleme interesante.

3) *Astronomia practică*, care se ocupă de instrumentele și metodele întrebuințate pentru observațiuni, cu aplicări de calcule.

4) *Astronomia teoretică*, care se ocupă cu calcularea orbitelor, cu efectele perturbățiunilor, adică cu efectele gravitaționale, ce corpurile cerești sufer unele dela altele.

5) *Astronomia mecanică*, care aplică în astronomie principiile mecanicii pentru explicarea a diferite fenomene cerești și mai cu seamă a mișcărilor planetelor și lunii.

Am putea să punem la un loc astro-

nomia teoretică cu cea mecanică, și în acest caz am avea ceea ce astronomii numesc »mecanica cerească«, partea cea mai grea a astronomiei, care în multe privințe nu e încă destul de bine deslușită și care cu toate acestea a dat unele rezultate surprinzătoare.

În sfârșit, a șasea ramură, sau a cincea, dacă grupăm la un loc pe cele două precedente, este:

Astronomia fizică, sau *Astrofizică*, sau *Nova astronomie* cum li se mai zice astăzi și care se ocupă cu caracteristicile fizice ale corpurilor cerești.

E interesant să observăm în această privință, că acum vre-o 70 de ani și ceva, unul dintre cei mai mari filosofi ai veacului al XIX-lea, care în același timp era și un popularizator al astronomiei, August Comte, în cursul său de filozofie pozitivă, spunea că omului îi este interzisă cu totul și pentru totdeauna cercetarea constituției astrelor. Abia trecută câțiva ani însă și omul inventă spectroscopul, acel instrument delicat, care aplicat în urmă la astrele cerului, a rezolvat secretele constituției fizice și chimice a nenumărate corpurile cerești.

Am spus mai adineauri, că toate științele dau concursul lor astronomiei

pentru deslegarea nenumăratelor probleme, ce universul ne scoate mereu înaintea.

Așa se explică și avântul cel mai mare pe l-a luat astronomia, mai cu seamă 20—30 de ani încoace.

Lunetele s-au perfecționat, și au mărit dimensiunile, apoi spectroscopul a venit în ajutorul astronomilor, dându-le putință să cerceteze nu numai constituția stelei căreia aparținem, adică constituția soarelui, ci și acele a sorilor îndepărtate a stelelor, de asemenea și constituția zică a vagabondelor cerești, a cometelor cari înspăimântă câte odată omenirea cu cozile lor amenințătoare.

Fotografia, care l-a început era numai simplă distracțiune, azi pusă în serviciu astronomiei, ne dă putință să vedem corpurile cerești, pe cari nu am putea să observăm nici cu ajutorul celor mai mari lunete și telescoape din lume.

Rând pe rând, am putut să smulgem cerului nenumărate secrete și dar nu știm încă totul, vina nu e a astronomilor, cari fac mari sacrificii pentru cunoașterea cerului, ci a enigmelor ce se ridică din ce în ce mai numeroase, dar cari nu descurajează pe nimeni.

Expoziția Internatului nostru de fete. Mirare, că delegațiunea federațiunii miorilor femeilor din Ungaria, mai zicute, a rămas încântată de produ-mănușelor din Internatul orfelinat. Căpătarea aceasta — fiind deschisă ex-ternatului nostru de fete — îi se cuie ocazie, să se convingă de munca și zelul stăruitor atât al profesor cât și al elevelor acestui Inter-treaga sală de expoziție îți oferă viziune înălțătoare. Indată, la în-te întâmpină cinci păpuși (mane-imbrăcate în cinci porturi naționale) și de o rară frumusețe, lucrate deosebit gust și pricepere. Două reprezintă portul din Breaza, una împulung și alta din Rucăr iar cea-mă, care impune prin simplitatea rezintă portul de la Toplița. În do-estor păpuși îți îmbată ochii frule-tesături de Smyrna. Pe cealaltă a sălii îți surdă vîile culori ale țor și broderiilor, lucrate în motive ești. Ochii îți aleargă nerăbdători mesele împodobite, care de care mai și mai drăguț cu măiestria muncă-strelor Românețe din Internat, iar adul sălii-ți se opresc ca vrăjii-ți pânzături mari, brodate în culori. Lungul sălii pe lângă părăte mai păpuși îmbrăcate în diferite costu-terne, dovedesc măiestria de con-ctare a elevelor, dintre care îți atrag posebi privirea hainele albe lucrate-turi (ajur). Atât acestea cât și di-ede jachete împletite și croșetate sunt mai vorbitoare dovadă a interesului struării în cele casnice, ce se pre-ză în Internatul nostru. Sunt multe, ni-e imposibil să remarc toate cele te.

În prea puținul amintit, se poate ori cine convinge, că ar fi păcat să se dea importanța cuvenită acestei es-ții atât de bine reușită. Fără reclam-niște, dar cu atât mai mult stăruință, albina care aleargă și adună din floare-n-re, au ales și au cules aceste flice ale mului, tot ce are Românul mai frumos-pai cu gust. Nu s'au mulțumit numai ve avem noi, dorul lor de lucru a tre-departate, peste hotar, urmărind și con-ționând cu o rară pricepere motivele ornamentice române a soriorelor de te Carpați. Intreaga expoziția-i dovadă gustului și priceperii femeii române. Cităm cu plăcere pe conducătoarele-inse și elevele harnice ale internatu-nostru. — c.

Esundarea Sebeșului. Din Sebeșul să-e ni se scrie: În urma ploilor din săp-nana trecută apele Sebeșului au inundat te comunele situate pe malurile aces-rău. Apele au pricinuit mari pagube, deosebite la ferestrăul din Petrișfalău. Proximativ 100 vagoane de lemne au t luate de ape. Numeroase poduri au t rupte. Pagubele sunt însemate. c.

Dela direcția tramwalului primim ur-torul avis: Trenul, care a plecat până-um la orele 11 și 26 m. a. m. spre Pre-al, pleacă începând cu 1 Iulie n. la orele și 5 m. Trenul accelerat, care sosea până-um în gara Brașov la 1 oară 52 m. și ca-mai departe la 2 oare și 20 m., so-ște acum la 1 oară 30 m. și pleacă la oară 48 m.

Din cauza aceasta și legătura tram-aiului cu aceste trenuri s'a schimbat. — vazele Nr. 15, 113, 114, 20, 170 și

122 se acomodează sosirei și plecării tre-nurilor mai sus amintite.

Descoperirea unui oraș din timpurile păgâne. O știre din Petersburg anunță că la 30 de verste departe de Kars s'au gă-sit resturile unui mare oraș fortificat din timpurile păgâne. S'au găsit imagini și forme de animale.

Inundații în Macedonia. În urma plo-ilor torențiale fluviul Mesta s'a revărsat și a pustit plantațiunile de tutun și de porumb din regiunea Cavalei

Moartea directorului operei regale Germane. O știre din München anunță moartea lui Felix Motti, directorul operei regale.

Dialog. »Românul« publică următoa-rele, — trimise de un cetitor:

Mă plimbam alaltă-eri cu un ve-chiu prieten în Sibiu »pe sub arinic. Cum în zilele acestea nu pot sta doi Ro-mâni împreună nici 5 minute fără să dis-cute despre politică, așa ni-s'a întâmplat și nouă. Prietenul meu e un înflăcărat »tribunist«. Eu, om mai bătrân și fire do-moală, nu m'am prea amestecat nici odată în discuții politice și mulți mă consideră și pe mine »tribunist«.

Abia ne plimbăm 5 minute și se în-cepe între noi următorul dialog:

— El. Ei, ce zici? Nu vezi, ce obiec-tivă și admirabilă e »Tribuna« de câte-va zile? »Românul« injură înainte și »Tri-buna« nici nu răspunde. E calmă, cinstită și absolut obiectivă.

— Eu. E foarte frumos. Intr'adevăr îmi pare bine. Ne-am și săturat de cer-tele astea. Ar fi ușurare pentru noi toți, de-am scăpa odată de ele. »Tribuna« a să-vârșit păcat de moarte prin atacurile sale în contra comitetului și a celor mai frun-tași bărbați ai neamului nostru. Dar și »Românul« a păcătuît, când a ripostat la murdăriile alea.

— El. Astea au trecut. Acum din »Tribuna« s'au eliminat personalitățile. Te știu aderent al »Tribunei« și cred, că acum vei face și tu tot posibilul, ca abonații ei să-și renouiască acum la al doilea semestru, abonamentul. Trebuie să ne punem cu toții pe lucru. Doar nu vom lăsa pe Goga în sfârșit.

— Eu. Doamne ferește! Ar fi păcat strigător la cer. Eu nu admit dictatura în partid și mărturisesc, că avem absolută trebuință de un organ de control, cum e »Tribuna«. De altfel s'ar putea întâmpla, ca întreg comitetul național să adoarmă. Și apoi nici nu ar strica puțină »pri-menire«.

— El. N-ai frică, drăguțule. Aia și așa are să vină. Să nu crezi, că »Tribuna« va înceta cu atacurile sale în contra co-mitetului. Acum însă ne apropiem de se-mestru al doilea. Cei mai mulți abonați ai »Tribunei«, mahniiți de atacurile ei în contra comitetului și a partidului național, fiind-că nu înțeleg rostul mai înalt al acestor atacuri, voiesc să înceteze cu abona-mentul. Simțind noi aceste lucruri, acum ne facem, că sistăm atacurile și întindem co-mitetului »mână de pace«. Vom prinde astfel mulți pescuți în mreaja noastră și încasate odată abonamentele, dela 15 Iulie v. încolo vom începe focul în contra co-mitetului cu o înverșunare și mai mare.

— Eu. Ei, bine. Dar vine apoi 1 Ian. 1912. Abonații noștri, înșelați în chipul acesta, nu se vor răzbuna?

— El. Planul nostru e bine ticluit. Până la 1 Ianuarie comitetul național e pus cu botul pe labe. Pe Mihali, Vaida, Pop, Goldiș, Braniște nici acum nu mai dă nimeni nimic. Aștia au gătat-o. Mai au ceva autoritate Maniu și Vlad, dar și pe aștia îi vom trage în noroiu. În »Tară« avem prieteni puternici. Până la 1 Ian. 1912 »Românul« trebuie să piară ori să se mute din Arad și apoi — lumea noas-tră. Tu să n'ai nici o frică. Să-i câștigăm numai abonați cât de mulți »Tribunei«. Președintele noului comitet va fi d-l Dr. N. Oncu. Așta-i al nostru cu trup, cu suflet.

Cam așa a decurs convorbirea noas-tră vr'un ceas întreg. Eu m'am luminat. Am înțeles perfect rostul »obiectivității« momentane a »Tribunei« și sunt hotărât, ca dela 1 Iulie încolo să — nu mai abo-nez primejdia națională.

Se caută un candidat de avocat. Un candidat cu praxă bună află imediat ap-licare în cancelaria avocatului Dr. Con-stantin Moldovan în Șercaia.

Pertractarea proiectelor pentru mă-surarea dărei de venit cl. III, referitoare la diferite grupe de meserii, se va ținea în 7 Iulie dela poziția 2068—2267: Cure-larii, cojocarii și cojocarii ca tăietori de miei, fabrica lui Eitel de aluat, institutule de înmormântare, negustorii de produse, agenții de asigurare și alți agenți.

Anuare.

— Dări de seamă. —

Raportul al XLVIII-lea despre gim-naziul superior fundational din Năsăud pentru anul școlar 1910—11. Publicat de Ioan Ghetie, dir. gimn.

(Urmează titlul anuarului și în limba statului).

În fruntea anuarului se publică fru-mosul cuvânt ocazional, rostit de d-l prof. Vasile Bichigean la sărbătoarea școlară din 4 Oct. 1910: ziua onomastice Maj. Sale Monarhului și aniversarea a 47-a a inte-meierii gimnaziului din Năsăud.

Din datele școlare reținem urmă-toarele:

În anul școlar 1910/11 au funcționat la gimnaziu 16 profesori. În 14 Sept. 1910 elevii gimnaziali s'au constituit în »socie-tate de lectură«. Membrii ordinari au fost elevii ordinari din cl. VII și VIII gimn. La masa studenților săraci au fost între-ținuți 10 elevi. Din 47 candidați, cari s'au supus esamenului de maturitate 1 cand. a obținut calculul »eminent«, 5 calculul »bine«, 33 au fost declarați maturi, 7 elevi au fost relegați pe toamnă la emendarea esamenului din câte un obiect, iar 1 elev a căzut pe un an. La gimnaziu au fost înscriși ca ordinari 305 elevi, iar ca pri-vatiști 11. S'au supus esamenului 311 elevi și anume 293 Români, 16 maghiari și 2 germani.

În ce privește purtarea moraiă 241 elevi au obținut nota »bună«, 57 nota »legală« și 2 nota »puțin legală«.

După progres în studii: 18 »eminenti«, 49 »buni«, 145 »suficient«, 74 din 1 obiect »nesuficient«, 13 din 2 obiecte »nesufi-cient« și 12 din mai multe »nesuficient«.

fac observațiuni, de multe ori serioase, ei sunt primiți cu brațele deschise de ade-vărații astronomi și de multe ori, pe seama lor sunt lăsate multe observațiuni, ce se pot face fără multă tehnică, fără instrumente mari și pe cari astronomii profesioniști nu le pot face din cauza muncii metodice în alte direcțiuni, ce tre-buie să depună la observatorul de unde fac parte. În artă, amatorul e o calamitate și nu e scuzat de cât atunci, când de pe urma lui trăiesc adevărații artiști, în artă, amatorului îi se cere cel mult să-și dea părerea, pentru plăcerea lui personală, dar e proslăvit, dacă nu produce. Ama-torii în științe nu prea există. Cunoaștem colecționarii: cel care înfuge metodic flu-turii în ace, cel care strânge pietricelele etc. Singura știință, care are amatorii săi, este însă astronomia și aceasta nu ca un lux, ci ca o necesitate, de oare-ce amatorii în astronomie, dacă sunt serioși, dacă iu-besc în adevăr cerul, atunci pot să aducă astronomiei și astronomilor servicii foarte mari.

București, 1 Iulie 1911.

Victor Anestin.

(Finea va urma.)

Intrunirea secțiilor »Asociațiunii«.

— Convocare. —

În înțelesul §-lui 17 din »Regulamen-tul general al secțiilor științifice-literare ale Asociațiunii« convoc prin aceasta pe onorații membrii ai secțiilor pe ziua de Vineri în 14 Iulie st. n. la 10 ore a. m. la **ședința plenară ordinară**, care se va ținea în sala de ședințe a biroului »Aso-ciațiunii« cu următoarea ordine de zi:

- 1) Deschiderea ședinței plenare la orele 10 a. m.
- 2) Raportul secretariului literar că-tră ședința plenară.
- 3) Stabilirea ordinii de zi.
- 4) După amiază ședințele singuraticelor secții.

Sibiu în 16 Iunie 1911.

Prezidiul Asociațiunii:

P. Cosma.

Bibliografie.

»Biblioteca pentru toți« (Nr. 686) din editura librăriei Leon Alcalay, București publică în traducere românească **scrisorile lui Vasile Alexandri către Ed. Grenier**, scrisori necunoscute la noi în țară, aflate în biblioteca din Besançon (Franța).

Scrisorile acestea, datând dintre anii 1855—1885, de și de un caracter intim, aduc un nou contribut la studiul epocii pe lângă că afirmă din nou întreaga perso-nalitate literară și politică a marelui nos-tru poet.

O caldă atmosferă de intimitate, de poezie și patriotism se împrăștie în jurul acestor scrisori, cu cari »Biblioteca pen-tru toți« întregeste ediția sa populară a operilor complete ale lui Alexandri.

Prețul 30 bani; a se cere la toate li-brăriile din țară.

ULTIME ȘTIRI.

Constantinopol, 4 Iulie. Torghu Șefket telegrafiază, că insurgenții de lângă Broja au deschis focul în con-tra trupelor din divizia II. Guvernul a decis să permită corespondenților străini să între pe teritoriul opera-țiunilor pentru a desmînți știrile false din presa străină asupra atitu-dinei trupelor în Albania.

Constantinopol, 4 Iulie. Ministrul de războiu Torgut Șefket pașa a luat toate măsurile în vederea even-tualității unui războiu și a dat ordin să se răspundă cu violență la focu-urile rebelilor în cazul când aceștia vor încerca un nou atac.

Berlin, 4 Iulie. Intreaga opinie publică aproabă pasul politic al Ger-maniei față de evenimentele din Maroc. Trimiterea canonierei »Pan-ther« la Agadir e o măsură care co-respunde dreptului internațional, pe care ar putea-o lua ori-ce altă pu-tere pentru apărarea vieții și averii supușilor săi. Trimiterea vasului de război s'a făcut după cererea ger-manilor din Agadir. E vorba de exercitarea unui drept, la care Ger-mania nu putea renunța. De aceea pavilionul german va rămâne la Agadir cât timp vor cere împre-jurările.

Proprietară:
Văd. Elena Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor resp. Ioan Spuderca.

Dr. STERIE N. CIURCU.

VIII Kochgasse Nr. 29 — Viena
Consultățiuni
ou celebrități medicale, cu specialiști de
facultatea de medicină din Viena.
Telefon nr. 17065.

Városmajor - Sanatorium și „Hydrotherapie“

26 odăi aranjate cel mai modern; Supra-veghere medicală constantă.

Telefon 88—99.

Birou central, stabiliment medical,
Ferencz körút 29 n. a. 8—9; d. a. 3—5.

Director, șef.

Dr. Cosmutza.

Si-apoi, așa e făcută firea omenească, ca te să generalizeze prea repede, iar când nu are toate datele trebuin-voase la îndemână.

Astronomii și filosofi se ocupă de te, ba chiar de mii de ani, de pildă, cu destinația construcțiunii universului, sau de a ceea a originii sistemului nostru pla-netar.

Dacă cei vechi ar fi știut cât de de-par-te e adevărul, în această privință, de resupuneriile lor, de sigur că ar fi re-putat de a mai făuri ipoteze. Dacă Lap-lace însuși ar fi știut, că peste 100 de ani se vor ridica atâtea obiecțiuni în con-tra ipotezei sale asupra formării lumilor, nu s-ar mai fi trudit să o înjghebeze, cu ajutorul întregii științe a veacului în care trăia.

Și totuși, toate aceste ipoteze erau necesare, de oare-ce ele au împins atâtea spirite mari spre cercetări. Cu cât se des-copere mai multe lucruri noi, cu atât se observă, că e nevoie de încă alte multe observații, de noi sfertări, de ani de zile de trudă.

Luneta și telescopul, ajutate de fo-tografie și spectroscop, dau mereu la iveală noi minuni cerești și fac pe as-

tronomii să lărgească mai mult concepți-u-ne lor despre univers.

Pe vârfurile munților, în pustii, se ridică noui observatoare, ale căror gigan-tice lunete îndreptate amenințătoare spre bolta cerească, fură mereu din secretele cerului înstelat.

Astronomii, dacă nu trăiesc mult în contact cu lumea obișnuită, în schimb se cunosc în prezent toți unii pe alții, se ajută, se sfătuiesc și-și unesc sfertările pentru a răpi cerului ultimele și cele mai mari secrete ale lui.

Pe lângă această falangă de cerce-tători, se află o întreagă armată de spirite curioase, doritoare de a pricepe rostul lu-milor ce populează universul, rostul umi-lei noastre planete în universul vizibil, în cosmosul nemărginit. Aceștia au început prin studiul astronomiei descriptive, cu Arago, Guillemin, sau Flammarion, dacă se află în Franța, cu Proctor, Webb, Cham-bers etc., dacă se află în Anglia, cu Meyer, Klein, Littrow etc., dacă se află în Ger-mania...

Unii rămân cu noțiunile generale și au o bogăție destul de mare, alții a că-ror curiozitate a fost atârțată mai mult, sacrifică ultimul lor ban, pentru a-și cum-păra o lunetă și scrieri mai tehnice. Ei

Fondată 1845.

Liferant c. s. r. al curti și comercial

Magazin de haine
pentru bărbați, copii
și fetițe.

Despărțământ separat pen-
tru haine după măsură.

Neumann M.

Brașov,

Strada Vamei 21.

Telefon interurban 105.

Prețuri strict fixe.

Prețuri curente ilustrate gratuite.

Avis.

Se primesc imediat **2 ucenici**
la măcelăria d-lui Vasile Oltean, mă-
celar, Brașov Târgul Cailor Nr. 12.

Dacă vojiți a vă păstra ochii, vă rog
a cerceta noul Atelier.

Institut Optic.

Brașov. Strada Porții Nr. 57.

Oricine să poate încredința în per-
soana despre serviciul real condus de
oameni specialiști în aceasta branșă.

Aici să afliți în depozit diferite arti-
cole fotografice, chirurgicale și electrotec-
nice numai la jos numitul opticar.

Alexandru Szentomosán

Strada porții 57 BRAȘOV Strada porții 57.

Roj-Zwicker apară de udătură. — Ultra-
Platte sunt cele mai bune. — Elastic-Le-
gătură pentru surpați nu supără. — Wil-
helma-Legătură lunară este cea mai higie-
nică.

Reparaturi se efectuează prompt și ieftin.

Publicațiune.

Pentru baia de vară a Eforiei
școalelor centrale gr. or. din Brașov
să cauta un măestru de înotat cvalifi-
cat. Plată de K 140. — lunar. Do-
ritorii de a ocupa acest post să se
adreseze subsemnatei Eforii școlare.

Brașov în 14 Iunie 1911.

Eforia școalelor centrale
gr. or. rom. Brașov.

Hotel Central

Nr. 1

Renovat din nou, odăi frumoase și sănă-
toase. Prețurile dela 2 corvoane în sus. Sală
mare pentru nunți, banchete, baluri, con-
certe, etc. Bucătărie renumită. Restaurant
în Grădina Hotelului. Vinuri curate de
Ardeal, Bere Steinbruch, Serviciu prompt
Omnibus pentru gară la toate trenurile.
IOSEF WYHANEK, Hoteller.

Avis.

Șuncă de Praga caldă, pentru
cură, se capătă, în fiecare Joi.

Diferite sorturi de cârnați dela
Sibiu și Praga.

Șuncă preparație proprie prima
calitate.

Succesorii G. Seewaldt
Strada Orfanilor 6.

Apă de cură și răcoritoare de Borsek

regina apelor minerale cu acid carbonic.

Apă de izvor de Előpatak vindecă cu sigu-
ranță boalele de stomac, răunchi, splină,
ficat și fiere.

Isvoru Matild din Bodok cea mai curată și
mai prețioasă apă acidă.

Apă sărată de Stoica. Apă de cură specială
pentru diabeți.

Deposit principal la firma Theil L. & E. O.
comercianți de ape minerale. Telefon 364.

Friedrich Reiser.

Strungar de lux, Magazin cu articole
de galanterie,

Brașov strada Vămiei Nr. 31.

recomandă depositul său bogat asor-
tat cu umbrele, corturi, articole de
lux, tot soiul de instrumente musicale,
gramophone, plache, cele mai nouă
lampe de buzunar. Asortiment bogat
de gentuși moderne de mână pentru
dame.

1326 1—30

Abonamente la

„Gazeta Transilvaniei“

se pot face ori și când pe timp mai
îndelungat sau lunar.

Administrația Gazetei Transilvaniei

Antreprise de pompe funebre

E. Tutsek.

Brașov, Strada Porții Nr. 3.

vis-à-vis de Băcănă Stău Roșie.

Recomandă Onor. public la casuri de morțe, aședământul
său de înmormântare bogat asortat în cari toate obiectele
atât sortele mai de rând, cât și cele mai fine, se pot că-
păta **cu prețuri ieftine.**

Comisiune și **depon de sicriuri de metal** ce se pot
închide hermetic, din prima fabrică din Viena.

Fabricarea proprie a tuturor **sicriurilor de lemn, de
metal și imitațiuni de metal și de lemn de stejaru.**

Depou de **cununi** pentru monumente și **plântici** cu prețurile
cele mai moderate.

Representanță de monumente de **marmură**, care **funebre
proprii cu 2 și cu 4 cai**, precum și un **car funebru** vînet,
pentru **copii**, precum și **cioclii.**

Comande întregi se **esecută prompt și ieftin**, i a u
asupra-mi și **transporturi de morți în străinătate.**

La casuri de morțe a se adresa la
Telefon interurb. 405.

E. Tutsek.

Băile minerale vindecătoare din Előpatak

au efect deosebit contra boalelor de *stomac, rinichi, ud, mielă, ficat și splină, soldină, reumatism, constipație*, precum și contra boalelor, cari se desvoaltă din *nervositate*. Cura cu renumita apă de beut *Előpatak*, urmată după ordinațiunea medicală, împreună cu băi reci și calde, masaj, gimnastica svedică, traiu dietetic dă rezultate foarte favorabile. *Sezonul băilor dela 15 Maiu până la 15 Septembrie.* Stațiune de cale ferată *Feldioara (Földvár)* și *Sepsi Szegedy* cu comunicație ieftină de trăsuri. Locuințe și întreținere ieftine și elegante. Pentru sezonul prim din 15 Maiu până în 15 Iunie și al doilea dela 20 August până în 15 Septembrie se plătește numai jumătate din taxa pentru cură și muzică. Locuința cu 50%, întreținerea mult mai ieftină. Apa minerală *Előpatak* ocupă primul rang între apele minerale alcaline ce conține alcaloid de fier se folosește și ca doctorie de casă și e foarte plăcută amestecată cu vin sau ca *beutură răcoritoare*. În străinătate precum și în țeară se consumă anual mai mult ca un milion de sticle. Locul de trimitere *Előpatak* și în cele mai multe orașe și case de comerț en gros.

La dorință se trimit și prospecte franco.

Direcțiunea.

? De unde ?

să ne procurăm hainele pentru vară?

Numai la

GEORGE SZÖCS,

croitor român, în magazinul de croitorie modernă de
bărbați dați comanda

(în Brașov Str. Mihail Weisz Nr. 10.)

(în casele proprii)

dacă doriți a vă îmbrăca elegant și ieftin.

La mine în prăvălie se găsesc stoffele cele mai
bune de lână englezească și fabricate în țară și
cea mai mare parte din acestea pot vinde sub
prețul original. — Pentru croială bună garantez.

Binevojiți a da o comandă de probă la mine,
folosindu-vă de toate avantajile sus zise. Vvăzân-
du-vă cu plăcere rămân cu stimă

GEORGE SZÖCS,

croitor de modă bărbătească și milit ară.

1440.1—10.

Încălțăminte de
tut felne

G H E T E

original americane pentru dame, domni și copii.

Papuci albi de atlas.
Papuci albi de dans.
Papuci de gimnastică.
Papuci călduroși.
Papuci de postav
Ghete cu fug.
Ghete de voiaj.

Cisme de lucru.
Cisme Halina.
Cisme de vînat.
Cisme de călărit.
Gamase.
Galoci.
Ghete cu șinoare.

pentru Dame, Domni și Copii.

Calitate solidă. — Magazin de încălțăminte. — Mare asortiment.

Atelier modern **Alfred Ipsen Kronstadt.** Prețuri ieftine.

Strada Vămiei Nr. 36, (Vis-à-vis de cafeneaua Transilvania).